

Datm Pefhu Amifēs.

53. gadagahjums.

No. 49.

Trefchdeenâ, 4. (16.) Dezember.

1874.

Nedēļteera adrese: Pastor Saltranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekipedīzija Besthorn f. (Reyher) grabmatu bohde Jelgawa.

Latveefchu awises ar to peelikumu „basnizas un skohlas finas“ us jaunu **1875.** gadu malkahs kā lihds
schim: **Jelgawā** fanemohi **1 rubli**, un par pasti preejuhtoht **$1\frac{1}{2}$ rubli**. Kas 24 eksemplarus apstelle, dabuhn 1 wirsū.

Aystellešhanas peenem: *Reyhera* leelā grahmatu bohdē pee tīrgus plātšha; *Kuldīga* *Bēsthor* l. grāhmatu bohdē, *Nīhgā* Daniel Minus l. kantori, teatera un w...as iubri; *Zehfis*, *Walmereā* un *Walkā* zeen. latv. draudzes mahzitaji. *Wīst Kursemes* un *Wīdjemes* zeen. mahzitaji, sklohotaji, yaqasta wēzakee un skrīhvieri teek suhgti aystellešhanas mīhlī peenemt un tahlak apgahdaht.

G i n a.

Zeen. Vatweesku draugu beedribas lohzeekli teek luhgti, lai 12. Dezembr. no rihta pultsten weenpadsmitsos Nihgå museumā (seksch Steuernama) fanahkt us sawu gada sapulži.

A. Bielenstein,
Latw. dr. heedr. presidente.

Nahditajs: *Viščaunakabs* finas. *Daſchadas* finas. *Menonitu ſelonijaſ*.
Sirsču durwiſ, *nama durwiſ*. *Sludinaſchanas*.

Wijjannahahs sinas.

Jelgawas magistrata fungi nelaika Th. Kupffer mahzitaja weetā ismehlejuschi par Zahra (Għlenea) basnizas. Karesentes apgħadha sħanas nama - un abeju zeetum - mahzitaj Ħristian D'sirne fungu, fas libds fahdeem $1\frac{1}{2}$ qadeem apakal bijis par mahzitaj Fuqodnas Wahlu kolonija. Saratowas qubernu.

Isgahjusħà nedelà rasbaineeki usbruka kahdam freewu dahrseelam, kas pee paċċas Jelgawas d'silhwo. Dahrseelaka feewu un meitu esho fafsejhjuschi, winu paċċu lihds nahwi fakħawhuschi un tad ar fahdeem 500 rub. flaidras naudas aixbeħgu għieli. Bet jau ohtrà deenā isdewahs 2 no rasbaineekem us Rihgas schosejjas fakert un pebz wehl 3, kas tagad wiċċi 5 Jelgawas zeetum à gaġda faww-pi.

R. S-Z

Daschadas st̄ras.

No eetfchsemehm.

No Tselgawas puses. 26. November wakarā pulksten 7.
 fawā rakstamā istabā pee lohga fehdoht Bukschū mescha-
 fungu zaur lohga ruhti kahds flepławneeks no scha hwa;
 wehl ar teem karstumeem gan dabujis eefkreet ohtrā istabā, bet
 tur tad ari pakritis un islaidis dsihwibu. Winsch bij Pruhfis,
 mahrda Karl Schardt.

Patkaises Behpju saimneekam no 25. us 26. November
stallis uuslausts un sagli 3 siiraus us reis issaquschi.

Laudis waimanas ween fauz par sagleem, kas it ka
kahda lipiga sehrga winus gruhiti tagad peemelle. Kalnzee-
mas Leepas krohgā weens palaidnis, ko ari falehra, 13.
November naiki gulejuščam schilhdinam kuli nogreessis un wina
naudas makesi or wisu naudu nosadiss. Taun-Sesawas sud-

malas 16. November nakti uſlaufſchi un ifſagufſchi daudi la-
bibas un miltu maiſus. Stalgenes Kenkam un Iybeneeku
faimneekam 22. November tagus un 2 ſirgus no ſtalla ifſagu-
guſchi. Leel-Elejas Bulduru faimneekam 24. November no
ſtalla 2 brangus ſirgus; Leel-Swehtes Baloschu mahjās na-
baga eedſihwneekem tai paſchā nakti klehtis uſlaufas un no
lahdehm ifſagufſchi dauds drahnas, audeku baſus, willu, fre-
klus, ſeeweeſchu un wihrreeſchu baſnigas un ſwehtku drehbes.
— Pat pilſehtā jau daſcha nedrohſchiba rahdahs, ifſaguhuſchā
nedelā Salajā eelā weenam gribejufſchi kaſchoku no muquras
nowilkt, muti winam aifbahuſchī; par laimi gadijuschees
ſaldati garam eijoht, kaſ laupitajus aiftrenkuſchi. 25. No-
wember rihta agrumā pulkſten 5. pilsdahrsu uſkrituſchi 2 raſ-
baineeki pilſteefas ſkrihwera dehſlam wirſu, winu dikti fadau-
ſjuſchi. laikam ari gribedami nolaupiht. — Tas daudſeem
paſiſtamais krahpneeks un ſagliſ Wilſchinski, kaſ kahdus
gadus atpafat nosuda, tagad atrafts Dinaburgā, kur wiſu
laiku dſihwojis uſ zitada wahrda, pats ſewim paſi iſrafſtijees;
ari dasheem tur falſhas paſes par naudu vahrdewis; tahs
paſu blankates lihds ar ſehgeli bijis eegahdajees kur no wee-
nas pagasta teefas iſtabas Kurſemē iſſadſis, un tad aifneſis
lihds, ar ko tur tad andeleyes.

A. H-p.

Kursemes muischneeku landags 19. November Jelgawā eefahzees. Landaga fprediki tureja Kursemes generalsuper-dents pahr teem wahrdeem Zafar. 10. 1. 2. Pehz pabeigtaš deewakalposchanas ſapulzeteer deputirti pehz tehwu tehwu eera-duma pee altara ifswehleja par fawu wezako jeb landbotenmar-fchali baronu Dūsterlohe no Šuſeijas; par wina weetneeku ir ifswehlechts Lindes ſeelskungs baron v. Hahn.

Rekruschu nemščana, pirmoreis pehz wišpahr. deenestlikuma, nu ir pa wiſu muhſu ſemi ſchinis deenās iſdarita un tad ſanemam kohpā tahs ſinas iſ dascheem eejaukſch. kantoneem, tad waram gan faziht, ka muhſu Baltijas gubernas warehs atkal lepnas buht uſ wiſu to kahrtibu un ſlaidribu, ar kahdu ſchi jauna ſwariqa eerikte, ko muhſu wiſuſchehlios

emes tehw̄s faweeem pawalstneekeem pañneedis, tuhdal no pat eefahkuma tē nogruntejahs. Man pañcham gadijahs mana, Kuldigas aprinka komisiones darbu weschhanu pa dalaï ar pañcha azihm redseht, komisiones fungi bij us to smal-lako wiñā likumā eestudeerejuñchees, katrs paragrass bij eweh-rohts, tā ka ar ih̄su skaidru atbildu katru jautashanu pee malas lika un wiñā darbs ka spohlite tezeja; lohseja, brahkeja, svehrinaja un atlaida, wiñā 2 deenās pabeigts. Laudis zaur awisehm bij jau eepasinsches ar wiñu to jaunu buhſchanu, katrs finaja kas darams, un nekahdi tukſchi eemefli darbu ne-kawea; Kuldigas zeen. pilskungs, augſtzeenihts un miñkohits wiñā sawā aprinki, pañhdams sawu pagastu gohdbijibū preekſch likumeem un ustizedams, ka peetiks ar wina wahrdi, nebij it newena saldata us komisiones lihds uehmis un newajadseja ari. Komisiones smalka un skaidra apeñchanahs atrada atbalju eekſch puñchu pañchu gohdbijibū pañmoschanahs apakſch Keisara likuma iñdaritajeem. Bet tik weena leeta! Likums atwehl, ka 6 godu frontes deenesis war tikf us 4 g. pa-ihſinahs, kad rekruts ir lauschu skohlu zauri gabjis jeb war katrā apr. skohla efsamā usrahdiht, ka prohi dikteeretu gabalu bes libnijahm skaidri un pareñi usrahdiht, tohs 4 paramatu rehkinumus ar weſeleem skaitleem rehkinah, katkismi un bihbeles stahstus, un kreewiski skaidri lafiht un widischki rakstih. Mum̄s tahdu jauneklu waijadsstu labai teefai buht; betzik lihds schim dsirdu, tad lohti mas scho pa-ihſinahs un meklejuschi. Tam waijag zitadi greestees!

S.

No Kuldigas. Zeru, ka awišchu laſitaji labvraht kahdas finas kiauñees par io, ka pee mums ſhogad pehz ta jauna likuma ar rekruschi nodohſchanu gabjis. Kad us teem vagahjuñcheem gadeem atpakał luhkojam, tad jaſaka paldeewis Deewom, ka tee wezi laiki pagalam. Senak, kad puñchus pee nodohſchanas weda, tad jau pilſchtā eebrauzoht puñchi, wedeji, pawaditaji pa leelai dafai bij preefchruschi, lohpu balsi kleedsa, blaustijahs un ſingeja; ſheitan wiños ſchenkās dsehra, ka ahda puñchu plihfa, daññijahs, beskaunigi runaja, vloñsijahs un danzoja ar ſiderigeem ſewiñcheem, kas jau ſen sawu gohdu bij apehduschi, bet rekruscheem tatſchu bij miñlas mahñnas. Pa wiñahm eelahm gahja bareem kloigadami un ſtraipalodami. Apdsehruschees gahja us komisioni un ak. waj ta nebij grchku buhſhana, apdsehruschees gahja us bas-nizu pee ſwehſchanas. Apdsehruschees rekruschi gahja no ſcheijenes us Jelgawu, un pawifam pahrdchruschees puñchi, kas bij walam tikuñchi, it ka tee buhtu drigenes ſarijuñchees, dullumā un trakumā brauza us mahjahn. Pats redseju preekſch pahri gadeem atpakał rachtasi, kur toreis bij komisione, ka ſtaltus puñchus no kahda krohna pagasta, ſaldati ar riñſtehm par rupjibu, nepaklausibu, pahrgalwibu duhſchigi no-fukaja un tad weda augſchu pee komisiones. Tahdi behdu laift (lai gan ſchenkeri ſozija labi laift) pee mums duhreja vil-nas 4 nedelas. Un tē ari wiñur bij redsams, ka tam wahrdam taifniba: kur maita, tur ſakrahjahs ehrigli. Schihdini un fristiti, kalfakteri un eelas wasanki un ſchenka brahki, tā ka no wella ſtahw rakstih, ka tas apkahrt eet it ka ruhldams lauwa un mekle, kuru tas pariñ, tā ſhee apkahrt gahja deen un nafti no weena ſchenka us ohtru, no weena rekruschi drauga un weena rada pee ohtra ar ſwehroñchahm azihm gluñneht gluñnedami, waj newaretu kahdam ar blehdbiu un wiñtibiu nauđu no kabatas iñwilkt. Wisi apſohlija, lai tik ſcheem makſajoht, jo wairak, jo labak, zitadi newaroht peetikt, tad jau ſhee iñgahdañchoht, ka tiks zauri. Tuhkſtoñcheem rubli

ſchee plehsoni aprija. Scheem gahja kupli, bet puñcheem tā dñhwojoht un traikoah tali dulas galwas un tukſchah ſabatas. — — Bet lai nu reis weza tumſcha buhſhana paleek pee malas. Kas par to waretu beigt deesgan ſtahſtiht. La-bak teifsim, ka ſhogad gabjis. Bij jabrihnahs. Pawifam zita pañauli. Klusi un rahmi pee lohſefchanus brauñchus jeb kahjahn fanahza, un atkal us mahjahn nogahja. Wiñā buhſhana bij us 3 deenahm beigta. Schenkōs nebij ne muñkis, ne balles. Pa eelahm no trohſchaa ne maniht nemania. Kad gar komisioni, Pehterſohna gaſtus, garam gahja, tad ne weenu us eelu neredita un nedſirdeja. Gohdigis un rahmi nahza us basnizu pee ſwehſchanas, kur tohs weda, ne ka pa wezu kahds ſaldats, bet pañchi komisiones fungi, un klusi ka ſlahjahs, atkal aifgahja. Ari neredita, ka kahds buhut leeliski nofumis un ſabijes bijis, lai gan dasch ſmalks jaunskungs klah tij. — Skahde tik par teem, kas ſlehpuschees un pee lohſefchanas nebij nahkuñchi. Tahdi naht, kad tohs tik rohkā dabuh̄s, pee leelas ſtrahpes. Jo tagad jau par to nodohſchanu nau nowadam ja-atbild, bet kram, kas lohſes gadōs ſtahw, pañcham. Tagad wairs newar nowadus preefpeest pastus preekſch puñcheem ſtelleht un teem pahritſchanu doht. Kram pañcham par ſewi jaſinahs. Kad it kahdi pañchi gadahs, kas ſaka, ka tee ar ſewi newar iſtift tahs pahri deenās pilſehtā, preekſch tahldeem plahneem laudihm, kas tiko fahluñchi pirmo bandu pelniht, aprinka teefā atweh-lejuñi no pagastu lahdes doht 20 kap. par deenu. Teem kalfakterem, ſrahnekeem eſoh ſchoreis kabatas pawifam tukſchah palikuñchus. Schee un ſchenkeri to jaunu eeriki nebuht neñlawe, bet ar ilgoñchanahs ilgoñahs pehz wezeem ſaikem, kur tee laſidamees un wehderu brauzidami ſehdeja pee Egyp̄es galas pohdeem.

Tā pee mums ſhogad gabjis, un meh̄s turam, ka us preekſchah, kur wiñi to likumu jo pareñi ſapratihs un ar to jaunu buhſchanu buhs apreduschi, wehl jo labaki ees.

Beidloht wehſlam no ſirds wiñeem jauneem ſaldateem labu laimi deenestā, lai miñli Kursemneeki wiñur gohdam iſturañs, un ſweiki un weſeli reis atkal mahñas pahrnahs. — .

No Wahrmes. 19. November puljejahs Wahrmes draudses lohzeleti ar preeku ſawā jaunajā ſkohlas namā, kas iñgahjuñchā waſarā tika gandrihs ka no jauna uſbuñwehts.

Schis gohdam peeminams darbs kluwa zaur Wahrmes zeen. mahžitnu Lukañ ſ. laipnigu pamudinañchanu eefahkts un zaur dſimtunga v. d. Oſten-Sacken palihdsibu un zaur pagasta gahdañchanu un puhlineem pabeigts, tā ka nu leela ſtar-piba ſtarp ta weza ſkohlas nama mañahm un tumſchahm ruh-mehm, kur agraki krohgus diñhwe ſaloja, un to tagadeju plahſchu ſkohlas iſtabu, kur ruhme un gañchum ſapilnam.

Kaut gan tas wiñam pagastam par iñstu gohdu, ka ſkohlas lablahſchanas deh̄l dalu no ſawas laizigas mantas upureja, tad tomehr minehts darbs wiñwairak publina ir makſajis Wahrmes pagasta wezakajam Freiberg, kas ſkohlas ſwehtibu pañhdams pehz wiñas ſelchanas zenñchahs. Winam tapetzs par to ta leelaka pateiziba. Augſchā mineta deena bij preekſch ſkohlas eefwehtſchanas nofazita un pulſt. 11. abrauza muñsu zeññhts un miñkohits mahžitajis minetu darbu iñdariht. Gefahkoht tapa weena ſlawas dſeeñma nodſeedata, pehz fu-ras mahžitajis no ſkohlas mahžibas krehſla ſawā jauñā runā to iñstu ſkohlas ſwehtibu ſapuljejuñcheem preekſchā zehla, kura pastahwoht eekſch tam, ka ſkohlai buhs behrnu ſirdis atwehrt

tam debes Rehninam, winu ihstenam draugam un mihtotajam Jesum Kristum.

Gefwehtischanas darbs beidsahs ar Narona svehtischanas wahrdeem un ar to dseesmu: Lai Deewi wiſi l. re. Lai nu tas Kungs schehligi palihs, ka ſchi ſkohlas ehka buhtu tagadejai un nahlamai pa-audsei Wahrmees draudſe par ihstu paleekamu svehtibu!

Chr. Sch.

Isgahjuſchu trefchdeenas rihtu bij tas brihdis, kur to rihta swaignes garam-eefchanu gar fauli fagaidija. Lihds ſchim wehl tik ihfas telegraſa ſinas atnahkuſhas un paſino, ka Japanas ſemē it ſmuſti dabujuſchi wiſu noredſeht. Taschentā atkal bijis apmahzees gaifs un ne ko nau redſejuschi, Perſijā pee Teheranas atkal ſkaidri warejuſchi noſkatitee.

Kara deenesta leetās ir ministerijās noſpreefs, ka ar tahdeem dariht, kas ſtahw rektuſchu wezumā, bet ir jau deenesta bijuschi un ar oſſeera tſchinu atſtaukā atlaiſti. Tohe buhs pee lohſetajeem klaht ſkaitiht, bet no wineem paſcheem nepeeprafa, ka teem ir lohſes libds jowell. Kad ta lohſe, ko preeſch wineem welk, kriht us tahdeem nummureem, kam deenesta jaſtahj, tad wini tohp ar oſſeera tſchinu reſerwas rullōs eeraſtiti.

Pehterburga. Muſhu Kungs un Keiſars ir finanzministeram pawehlejis, tiklihds ka ta darbā ſtahwoſcha ſihla ſudraba nauda par 6 milioni rublu buhs nokalta, tad buhs wehl par oħtri 6 milioni ſihlu ſudraba naudu kolt un walſti iſlaift.

No Pehterburgas. Ŝestdeen to 23. Nowember bij leela ſaldatu parahde. Bij 36 generali, 1041 wiſneeki, 20,777 ſaldati, 1984 muſikanti un 4993 jahjeju ſirgi un platscha. Pulkſten 11. bij wiſi nostahditi un pehz ſeerendel ſtundas atjahja ſteelfirſts krehamantineeks ar wiſu ſawu pawadonu rindu un apjahdiſis wiſas rindas fagaidija gwardijas wiſkomandeeru, ſteelfirſtu Nikolai Nikolajewitschu un tam to raportu paſneedſa. Kad nu abas Keiſariſkas augſtibas ar ſaweeem pawadoneem bij wiſas rindas zaurjahuſchi, tad ap pulkſten 12. nahza muſhu Kungs un Keiſars, pawadihts no ſawa weesa, Pruhſchu printſcha Albrekta, kas tai deenā neſa Kreewu generala mundeeru. Keiſara majestete pawehleja, ka to raportu lai ſneedi wina augſtam weefam. Nu wiſi kohpā jahja gat lihnijahm, no tuhſtoſchlahtiga „urrah“ ſweizinati. Muſikis ſpehleja papreeſch Pruhſchu tautas meldiu, pehz tam Kreewu. Nu lika armijai garam eet un wiſs manewris iſdewahs tik labi, ka muſhu Kungs un Keiſars wiſeem komandeereem pateizahs un tad ar ſaweeem dewahs uſ Oldenburgas pilī.

— Pehterburgā to nakti uſ 26. Nowember warena wehtra ſadſina Newas upē un ſanalōs uhdenuſ pa 8¹/₂ pehdas uſ augſchu. Semajās pilſehta datās eelas un pagrabi pildijahs ar uhdeni un daudi ſaudihm bij iſ ſaweeem diſhwolkeem jabehg; polizeja gahdaja kohrtelus preeſch 7000 ziſwekeem; gohds Deewam, ziļvelu diſhwibas nau pee pluhdeem pohtā gahjuſhas. Wehtra plohſijahs jumtus noplehſdama u. t. i. pr., kamehr op pulkſten 5. apklusa un ari pluhdi atkal iſdalijahs.

No Kronſtates rakſta, ka tur ſiprs juhras wehſch to ledū pee kraſmalehm ſalaufijs, tā ka ſtarp Kronſtati un Oranienbaumu gruhta haſtaſchanahs. Paſti noſuhta tā: 8 airtetaji kahpj leelajā glahbſchanas laiwa, nem paſtiljonu ſawā wiđu un brauz gabalu ar ſehgelehm; pee ledus peenahkuſchi welk laiwa uſ ledus un brauz uſ ſleezehm, kamehr atkal eebräuž walejā uhdeni un peenahk pee Oranienbaumas kraſta.

Tur nu paſtiljons nodohd ſawas taſchas, ſagaida Pehterburgas paſti un brauz atkal ka nahzis uſ Kronſtati.

Maſkawā ſchinis deenās atgadijuſees zuhkas gaſa, kas bijuſi trikihnu tahrpiņu pilna. Laſitaji ſin, ka Wahzſemē beidsamajōs gadōs dauds weetās ſchahda wainota zuhkas gaſa ir atrasta un ka ta ir lohti baſliga leeta; jo kas ſchahdu gaſu ehd, ja zaur ſipru wahriſchanu un zeptſchanu tee tahrpelī nau pilnigi ſadeldeti, tas dabuhn gruhtī dſeedejamu ſlimibu un iħſa laikā ſawu diſhwibū ſaude. Tapebz nau brihw no Wahzſemē uſ Kreewu ſemi zuhkas gaſas ewest un Wahzſemē paſchā zuhku gaſas ſkahrnōs lohpu daſteri ar wairojamahm glahſehm nokautahs zuhkas ſipri iſmekle. Lihds ſchim pee mums ne ko no tahdas nelaimes nedfirdeja, bet tagad nu Maſkawā weens daſteriſ pats ar ſawu gaſpaſchu eſoht ar ſcho trikihnu kaiti ſipri ſaſlimuſchi un gan ari muhſu walſti ſahks ſipri paſak melleht, waj ta poħrdoħħdama zuhku gaſa, iħpaſchi deſas un ſchahwetee ſchikli ir ſkaidri. Schee trikihnu tahrpiņi ir pawiſam zitadi ne ka tee, kas tai putraimainā gaſa atrohdahs; wini ir dauds maſaki, bet turpretim lohti ſkahdigi.

Kreewu walſtſparahdi 1. Janwar 1874. g. bij 935 milioni ſuđr. rublu, 95 milionu gulſchu un 33 milioni mahrzinu ſterlin (1 mahrz. st. ir pee 7 rubli). Bes tam wehl bij taſ parahds, kas papihra nouða pa walſti ſtaigaja prohti 792 milioni rublu. Schi parahda deldeſchanas naudas un prezentes iſtaifa 98 milioni rubli.

No Kreewu ſemes beidsamajā laikā tohp lohti dauds ſpirkti iſwifts uſ zitahm ſemehm; no Pehterburgas ween ſchowafar ar kugeem ir aifwiftas 40 tuhſt. wahtes. ſpirkti pa leelaſai daſai gahja uſ Homburgu, bet laba teesha ari uſ ſweedru ſemi. Kreewu ſemes ſpirkti andele buhtu wehl leelaka, kad pirmā kahrtā pee mums ſpehlu un prastu labas zeetas wahtes taisiht, un kad ari wehl daſchias zitas naſtas tiktu atnemtas, kas zaur drohſchibas naudahm un ziteem gruhtumeem janess, ja grib ſpirkti uſ aħfemehm andele laift.

Par Kreewu ſemes dſelzzeem rakſta tā: Maſchkaſ-Morſchanekas dſelzjetam nu feenahs diwi jaunas lihnijas klah; jau iſgahjuſchā mehneſi tai weenā galā peſeħħahs Morſchanek-Siſran lihnija un ſchinis deenās tiks gatawa ta Maſchka-Wjaſmas lihnija. Tā tad warehs waj zaur Maſkawu-Breſtu, waj Orelu-Witebſku-Dinaburgu uſ Rihgu prezies nowadiht. Lihds ſchim iſ Kreewijas deenwiduſ-rihta puſehm nahza diwi zeli uſ Baltijas juhras oħstu pilſehteem, tas weens no Zarizinas (pee Wolgas) par Orelu-Witebſku uſ Rihgu, tas oħtrs no Saratowas par Tambowu-Koſlowu-Maſkawu uſ Pehterburgu, jeb ja gribja, wareja no Maſkawas greſtees par Smolenſku uſ Rihgu. Wiſas prezies iſ apgabaleem, kas wairak guleja pret ſeemeleem, newareja zitadi, ka zaur Maſkawu uſ Pehterburgu eet, tagad buhs nu wehl zits zelſch, Rihga-Siſran (2000 werſtes garſch), kas taħlak aifſneedsahs uſ Orenburgu un ee-ees Aſijas datās. No Maſchkaſ nahks teſcham uſ Rihgu, gan taſ zeta gabals iſnahks druſzin garakſ nekk Maſchka-Pehterburga, bet Rihga atkal ſtahw dauds tuwak ahrsemju andeles platscheem. Zarizin-Rihgas lihnija ir 1800 werſtes gara; Saratow-Pehterburgas l. 1400 w.

Pa Seemet-Kreewiju ſhogad lohti wehlu rudenī wehl ſipri pehrloni bijuschi. Oktobera mehneſi wehl 37 weetās pehrlons eefpehris. No Wologdas gubernas rakſta, ka iħpaſchi tur pehrlona mahloni ſipri ween pahrstaigajuſchi; Kubeniſka eſera malā ſtahw daſchias baſnizas, tur daſchu waکarū bijis ko redſeht, ka uſ toħra galeem gaifhas leefmas laisti-

jusvhahs, kas farohdahs is twaiku pilna gaifa. Kugineeki us kuga mastu galeem to beeschi dabuhn peeredseht.

No ahrseehm.

Starp Wahzu walstesrahtes sehdefchanahm tohp stipri ta weena no isg. nedelas pahrrunata, kur atkal pahwestu draugi un winu pretineeki kohpā ar paschu firstu Bismarku neganti stipri fastapufoches. Runa gahja par to, ka tas amats, Wahzsemes weetneeks pee pahwesta, ir nozelams un ta lihdsfchiniga lohnes nauda preefsch schihs leetas walstesrehlinums strikhejama. Bahwestneeki ar afeem wahrdeem aistika atkal wisu walstewaldibū, un nu zehlahs Bismarks teem preti, skaidreem wahdeem isteikdams, ka winsch pahwesta waldbū, kahda ta nu ir tapusi, eeskata pa zaur un zaur eenaidigu pret wisu zitu fahrtigu walstewaldishanu un ka tas neklahjahs ar to joprohjam tahdās saites, kahdas agrak bijusphas, stahweht. Audsinadama tahdus, kas waldischanai pretojahs un tohs kā ween spehdama isteikdama, wina ir eestahjusi skaidru eenaidneeku pulka un newar draudfibū gaidiht. Bismarka pretineeki winam pahrmeta, ka winsch ta sleykawa Kulmana nedarbu efoht wifem katoleem peelihdsinajis. Us to nu atkal Bismarka firsts ar spehzigeem wahrdeem atbildu dewa, ka winam gan ir teesiba bijusi fazicht, ka tas grehka darbs nau pret winu kā kaut kahdu zilweku darihts, bet ir darihts no weena eetrajinata katola pret winu, kas wed to leetu, ka waldischana ne zaur ko netohp sawā gohdā aiftikta. Winsch fazija, ja tee fungi, kas tagad mani apwaino, paschi redsetu, kā ap firdi ir, kad weenreis un obtreis, kā man tas jau ir japaness, tohp faschauts, tad wini redsetu, waj tahdās brihschōs war peeprafsht, ka lai wisu ar mihlibu feds un newell wis gaismā, kur to pretineeku reds. Man pahrmet, ka es ne-efoht awischneekus apfauzis, kad tee wifus katolus grāfijahs apwainoht, bet waj tad Juhs mani lungi efak wahrdinu teikuschi apfaukt tohs, kas to nedarbu par itin gohda pilnu nosauza? Wehl schodeen es tē dsirdu wahrdus, kas skan us to paschu puši. Schee un ziti wahredi ir gan wisu pahwestneeku partiju stipri satreekuschi.

No Bairu semes. Tani laikā, kad Rīgas awotā noslīka tas blehschu darbs, kur us Bismarka firstu schahwa, tad weena Minkenes awise, kurai duhschigs katolis par redaktori, rakstīja, ka wifa ta schauschana efoht tik tahdi kumedini bijuschi; Bismarks gan efoht tihsci us fewi lizis schaut, lai war pehzak jo neschehligi wifus katolus apwainoht. Par schahdu rupju apwainoschanu Bismarks dij suhdsibu zehlis un tam Minkenes redaktoram, kas to rakstījis, ir nospreests 10 mehneschi zeetuma.

Franzijā tautas sapulze nu ir kohpā, bet wehl nau nekahdas ihpaschi eevehrojamas leetas preefchā nahkusphas. Partijas wehl nespēhj nogudroht, zif tahlu loi palihds, ka tagadeja presidenta waldbā zaur tahlakahm eeritkehm stiprak nogruntejahs. Schambor grafs efoht sawejeem rakstu pefuhitijs ar to stipru noteikshananu, lai tā dara, ka winam durvis lai paleek ar weenu wātā. Bonapartisti atkal peemin, ka Leisarene Eischenija nupat bijusi zeemā pee Englantes Lehnienees un abas stahwoht tai sirsnigakā draudfibā. Kaut nu gan tas, ja ari toisniba buhtu, lohti mas wehl palihds, jo Englantes Lehniene war dauds gribiht palihdseht, bet tapehz wehl Englante pati ne-ees ne kahju kustinaht us palihgā eeschanu; tomēr ziladamees un eeteikdami wairo sawu draugu pulku.

Spanijas presidents Serano taisfahs zēlā, ka war eet pats pret Karlsteem, generalis Loma ir ar 5000 saldateem ar

kugeem nobrauzis lihds S. Sebastianai un tur malā iskhpis, atkal zits generalis nahks no Bilbaos pufes un tā tad grib atkal leelaku jakti tureht us Karlsteem.

Spanijas senakahs Lehnienees Isabeles dehls, prinjis Alfons, kas tagad eet kara skohla Englantē sho 28. November ir eestahjis astonpadjsmitā gadā un pehz Spaneefchu likumem buhtu pilnā wezumā waldischanu usnemt, kad tik Spaneefchi tik labi gribetu buht un winu few par waldineku aizinah. Bet tagadejs presidents Serano grib labu kara spehlu salafīt Karlstus nomahkt un tad ar sawu puhlinu augleem pats daschus gadus papreezatees. Kā leekahs, grib pakāt dariht zeeminu Frantscheem, kur ari us 7 gadi presidents eezelts un waldis wina waldischanai vadohta. Spanijas walneeks grib, ja ne wairak, us 5 gadi few tāhdu pat gohdu fagahdatees.

Brecksch-Asijā laiks turahs pee stipra fala un ta leeta tur deesgan behdiga; jo laudihm schogad tur bij lohti mas audīs un dīhwās bāds kāla, tā tad pret diwi behdahm us reisi jažinhahs.

S. Londone. Dampskugis „La Plata“, zelā buhdams us Deenwid-Ameriku, 18. November netahlu no Onefantes salas tika sadragahts. Kapteins ar 60 zilvekeem noslīhkuschi, tik 15 zilw. bij isdewees kādā laiwa išglahbtees un pehz 24 stundahm no „Garelach“ kuga tika usnemti. R. S—z.

Menonitu kolonijas.

Deenwidus-Kreewijā atrohdahs daschās wahzu kolonijās tee tā nosauktee Menoniti; tas wahrds ir nems no Meno Simona, weena katolu preestera, Holsteinā, kas pehzak no katolu tizibas isgahja un preefch 338 gadeem sagudroja weenu jaunu tizibas mahzibū, kas daschās leetas lihdsinajahs ar reformirtu tizibū, zītas atkal tuhlin atschīhrahās no wifahm ewangeliuma draudschm; wini turahs feni weenigi par to svehtu pulzīnu; wini atraujahs no kara deenesta, leedsahs svehreht, tura kā svehtu sakramantu to kahju mosgaschanu (Jaha. ev. 13.) u. t. pr. Wini kļusais strahdneeku prahs un ta zaur zaurim fakoht gohdiņa istureschanahs dīhwē, us kā tee ar leelako bahrgumu fawus lohzelkūs peetura, atrada schur un tur ari Wahzemē un Olante daschus draugs. Pehzlaikā wini atkal fawā starpā isschīhrahās daschadās schīlās, kātēs pulzīnsch palika us sawu rohku, un patureja sawu isgudrotu tizibū par to pahralo; weena no tahdahm schīlāhmi ir ari tee tā faultee baptisti, kas daschās semes pahrstāiguschi un wehl staiga melkedami, waj newarehs sawam pulzīnam kāhdus draugs peedabuht. No Menoniteem, ko Wahzemē daschadi spāidija, weens bars atnahza us Deenwidus-Kreewiju un tur Taurijas un Katriinoslawas gubernās apmetahs us dīhwī; wini bij grun-tigi strahdneeki, dīhwōja lohti taupigi un tā tad wina kolo-nijas ir skaitamas pee tāhī iħsti turigojahm. Kreewu waldischana wineem kā eenahzejeem, kas tukfneschū gabalus stepēs lai eekohpj, atwehleja ihpaschas brihwibas, tā ari to swab-dibū no kara deenesta. Bet tagad nu wišpahrigais kara deenesta likums ne-atlauj ne kahdas tahdas atswabinaschanas. Tapehz tad ari Menoniti, kuru pa wifahm tāhī kolonijahm skaita pee 40 tuhkschū, tik lihds kā isdsirda no wišpahriga kara deenesta, taisjahs wiši wandereht prohjam, kad ne zitur tad us Ameriku, kur zereja pehz sawas tizibas valikt atswabi-nati no kara deenesta. Kreewu waldischanai tas nebij miht

tahdu pulzinu tschaklu strahdneeku saudeht, kas zaur sawu uszhibtu leelus gabalus stepu klijumos ir pahrwehrtijuschi par feedoscheem dahrseem. Tapebz tad muhsu Rungs un Keisars nofuhija turp sawu augsto generali Todlebenu un tas nu ar Menonitu wezakajeem farunadamees raudsija winus us to peedabuht, ka lai atmet tahs neeku dohmas us iswandereschanu un paleek sawa tik jauki uskohptä dsihwé. Leelais pulks ari likhs peemeerinatees un fahkhs pahrspreeschanas, ka waretu Menoniteem ar to kara deenestbuhschanu ispalihdsht. Wineem pefohlija, ka wini war sawus deenesta gadus nodeeneht ari zitas frohna weetäs ne ka saldatos un zik ween eespehjams buhs, wiau koloniju tuwumä; grib ihpaschi winus lits par mescha fargeem un kohpejeem Deenwidus-Kreewijas frohna meschs, par strahdneekem daschds fabrikos, pee uguns dfehfejeem, slimneeku kohpejeem lasaretos u. t. pr., lai teem nebuhtu karä jadeen un kara eerohtschi janefs. Menoniti ir wehl to luhgshchanu peenesufchi, ka winu skohlas lai paleek winu paschu sinä, un ka wineem lai paleek ta brihwiba, ja us preefschu kara deenesta likums ar wineem gribetu zeetaki nemt, ka tad war katu laiku eet us zitahm semehm probjam. Tagad nu paschi sawa starpä wehl tura runas, lahdun deenestkahrtu tee lai ihsti preefsch few iswehlahs un no waldishchanas leek eerahditees, kur war sawu deenestlaiku nodeeneht. Tad gan wiss leelais pulks paleek negahjis.

Sirschu durwis, nama durwis.

II.

"Nedsi, es stahwu preefsch durwihm un klaudsinaju" (Jahn. parahd. grahm. 3, 20.) scheem ihseem wahrdeem ir notikumu pilna ženatne. Valdees Deewam, ka jau wairak ta 1800 gadi sin ko stahsticht par scheem notikumeem un ka stahstichana par teem ari nebeigsees preefsch pastardeenas. Kas gan zitadi zeltohs no wiſahm tahn aifflehtgahm nama un ſirschu durwihm paſaulē?

No ta wakara, kurä aifwehrabs diwu ſirschu un diwu namu durwis, bij pahrgahjuschi daschi gadi. Durwis wehl bij aifflehtgas. Schini laikä gan jau daschu reis pee tahn tapa klandsinahs, bet tee, kas tur eefschä, scho klandsinachanu negrubeja dsirdeht un durwis ne-atwehra. Tahs rohlas, kas to aiffchaujamo labprahnt buhtu atſtuhmuschas atpaka, bij par wahju bijusgas un tahn pehz daschas weltigas mehgnashanas waijadeja dohtees meerä. Schulza meisteris pehz sawas farahshchanahs ar Juri kawejahs kahdas deenas pirms peenehma zitu nama puji. Lihds it ka wehl gaida, lai Juris apdohmatohs, lai nahktu winam labus wahrdus ſneegdams, jeb lai Lihſite zeltohs ka widutaja starp wineem. Rikta dohmas un wakara dohmas tafschu daschu reis sawadas. Winsch lohti buhtu preezojees, ja Juris ohträ rihtä atkal buhtu atmazis, un tas winam laikam ari nemas nebuhtu pretim bijis, ja Juris sawu darbu atkal buhtu usnehmis, nebehdadams pahr to, kas bij winu starpä notizis. Bet Juris nenahza un no Lihſites neko nei redseja nei dsirdeja. Ilgi ta tas newareja eet. Nama pujis truhka malu malas, pee katra darba. Deesin waj Schulza meisterim schinis deenä tas nebuhs prahntschahwees, ka Juris pee tohs nelaimes, kas gohwei notikusi, tafschu pawifam beswainigs, ka tas winam wiſadä wihsé uszizigi falpojis un ka tamdeht winam peeklahjahs sawu rohku pasneegt, ka pirmojam us meera fadrefchanu? Un ja ari pascham tas prahnta nebuhtu nahzis, tomehr Greetina tam to

buhtu peeminejuſi. Schi nu ari us to zereja, ka nahkofchä rihtä dascha leeta ifskatahs pawifam zitada ne ka wakara un winas wihs, ja tam leelahs dusmas buhs pahrgahjusgas, jau atkal zitu prahntu turehs. Nahkofchä deenä wina nu ari jo gudri sawu falihdsinaschanas darbu strahdaja. Wina wehl ween reis runaja par farkanraibo jautadama, ka tad ta ne laime notikusees; lai gan to skaidri ne-isteiza, ka Jurim pee tam it nekahda waina ne-efoht, jo winsch tatschu newareja buht weenumehr pee gohwihm, tad tomehr to ar ziteem wahrdeem sawam wiham preefschä zehla, ihpaschi peeminedama Jura ustzibü un ismanibu. Tik ilgi meisteris nekahdu wahrdu pretim nerunaja. Bet tad tomehr beidsoht to no winas wahrdeem wareja no prast, ka grib loi Schulza meisteris spe-roht pirmo fohtli pretim, tad parahdijahs, ka tahlahm doh-mahm sawa firdi ruhmi doht negrubeja; winsch atkal sadus-mojahs un prasija, waj tad winam waijagoht pasmotees sawa nama puifcha preefschä, waj tad jau tik tahl ta leeta nahkusi, ka nama tchwam no Deewa puſes janoluhdoht sawi deenastaudis, ja tee rupji un pahrgalwigi bijuschi. Schulza mei-stereene atsina, ka jazeesch klusu, ja negrubeja, ka no eenaida starp fungu un kalspu ne-iszelahs strihdinjsch lauiatu draugu starpä. Treschä deenä meisteris peenehma jaunu nama puji. Un tas tam nemas nebij gruhti, ta weeta wina namä wifur bij tik lohti isflaweta ka jo laba, ka wareja dabuht desmitz us weenu. Bet winam jo ahtri bij ja-atdfisht, ka starp desmit ziteem nebij atrohnams weene Juris. Lihds schim wirtschafts wiss, kas bij isdarams no nama puifcha, tapa isdarihts, kluſi meerigi pehz peeklahshanas un gruntigi. Ja Juris strahdaja, tad newajadseja neweenam pakal fkatitees; tur netapa nekas aismirsts, nei fliki isdarihts. Ari nezehlahs ne kahdi strihdini ar ziteem, nei ar teem kahdi bekera namä, nei ar sve-scheem, kam ar nama puji kahdas darishanas trahpijahs. Juris staigaja sawu zelinu drohjuschi un prahnti, bet ari lohti faderigi. Zaur winu nezehlahs it nekahds dumpis un ikweens zilweks ar winu fatikahs labprahnt, jo meerigaku un gohdigaku zilweku newareja atrast. Wiss tas nu bij zitadi. Drihs Schulzam bij jareds, ka darbi, kurus usdewa, tapa waj nemas nepastrahdati jeb ta ka wajadseja pahr to duſmotees; weenreis nama pujis dohmadams, ka meisteris to nemas nemahs, isgahja zeereht waj islustetees, ohtrœis atkal zehlahs kildas un bahrshchanahs, ta ka bekerim bij jadsid ſchahdas un tahnas ſuhdfibas. Winsch atlaida to pirmo puji zeredams, ka ar ohtru ees labak, bet ari ar scho gahja gan zitadi, tomehr ne labak. Papreefsch winsch vanesa wiſu nemeeru ar pazeetibus, jo kautschu sawai feewai to negrubeja teilt, ka preefschlaik wiss gahjis dauds labak un gohdigak, bet ar laiku newareja wairs ſlehpft sawas duſmas. Kad atkal weenreis vadina lahdun namu puji, kas winu apkahpa, tad atwehra sawu firdi sawai feewai un isteiza wifur, kas winu apgruhtinaja. Pats eefahza runah par Juri un par teem laikeem, kurös tafschu wiss gahjis zitadi. Te nu eedrohſchinajahs ari Greetina to laipnigi jautadama, waj tad tas nemas wairs newarohnt notiktees, ka wezi meera laiki nahktu atpaka, ka weza draudſiba topu atjaunota. Schulza meisteris schoreis gan nemas ne-ekahrſa, bet tomehr ta ſakohnt mahkulis nolaidsahs us wina peeri. Masu brihdi kas kluſi zeeta, tad sawai feewai rohku pasneegdams fazija: "Greetina, ta leeta nu weenreis notikusi, es tew lubdsu, neruna wairs par to." Un Greetina zeeta kluſi. Winsch wihs tafschu tai bij tas tuwakais; lai gan mihleja aridjan sawu Lihſiti deesin

zit karsti, tomehr to fajuta, ka schai nebuhs ruhmi doht stahtees starp few un fawu wihru. Gadi pahrgahja, aif-schaujanee ceruhseja un Greetinai truhka tas spehks tohs at-stumt atvakat.

Ne wis dauds zitadâ wihse bij notizis oħtrā namā. Juri
ris to wakar mabjäas pahrnahjis sawai feewai lohti aisku-
stinahts isteiza, kas notizis. „Kas to gan buhtu dohma-
jis,” ta wiñsch fazijs, „wiñsch man iſdseen no fawa nama kā
kahdu palaidneku un deedelneku. Un ja es wehl kaut kahdā
wihse buhtu pahrsfatijses! Waj tad gan es waru atbildeht
par gohwihm, kas us lauka, kamehr man jastrahda pa mah-
jahm istabā. Wiñsch tik pat labi buhtu warejis teikt, ka
Greetina ta wainiga.” Lihsite sawu arween tik lohti rahmu
wihru wehl nekad nebij redsejuši tik waren sakahrufusħu un
aiskaitinatu. Papreelħi ari wina newilħu issauza. „Bet,
Juri, ko tad nu darifim?” Bet wina tuhdal noschelħoja
scho wahrdinu, jo wiħrs zaur to valika wehl dujmigals.
„Ko nu darifim? Ak tu mana deenin! Gan atradifim sawu
maisiti ari zitū zilweku deenestā. Un ja tas ne-iſdohtohs,
tad labak gribu badu zeest, ne kā tahdu eet luhgt, bet to
nezeztifus, ko fchodeen veeredseju. Waj ta jaturahs pret
zilwekeem, kas gohdigi un uſtizigi fawa maieses teħwa deenestu
apkoħej?“

Lihsite wairs ari newenu wahrdinu pretim nerunaja, gribedama zaur sawu mihlestibu, pazeetibu un laipnibu sawu laulatu draugu apmeeringah. Tas nu gan tai mas ko isde-wahs. Juris arween no jauna sahza pahr to leetu runaht; lai gan Lihsite tam wahrija deesin kahdu labu wakariu, winsch us ehdeenu ne fflatitees ne-usskatijahs, nebehdadams pahr sawas feewas luhgchanu un aizinaschanu. „Ja zilwelam no-teek tahdas leetas“, ta winsch fazija, „tad pateesi negribahs ne ehst.“ Un lai gan pati ta isturejahs, it ka nefajusdama, kamdehl tas ta, tomehr labi noprata, kapehz Juris tahds ne-meerigs, un kad apgulahs, tad dsirdeja, ka wihrs newareja aismigt, bet grohsijahs no weenas us obtru puji zauru naakti. Lihsite stipri no tam bij pahrleeginata, ka tas strihdinsch, kas makara zehlahs, jo ahtri atkal taps islihdsinahs. Gan def-mits reis wina ohtrâ rihtâ fflatijahs par lohgu us eelu, waj ne-nahk kahds no bekera nama ar kahdu fixu. Wina stipri to

gaidija, ka Schulzs, kas tatschu winas wiham pahri bij datijs, dußmahm padohdamees, atkal drihs gitā prahṭā taps un rohku fneegs us meera derefchanu. Bet deena pahrgahja un nekahda fina nenahja. Jurim laikam tahdas paſchās dohmas bij ka wina feewai, pirmā deenā tas kluſi palika mahjās, negribedams nekahdu zitu darbu mekleht. Uhri gi tas gan palika rahmaks, un nerunaja ne puſchplehſtu wahrdū par to leetu, bet Lihſte ſawu wihrū paſina jo labi un manija, ka tam ka fmags almins ſirdi apgruhjtina. Ohtrā deenā tas tai teiza, ka tatschu nu jamekla zits deenests un iſrunajahs, kur nu weeta buhtu dabunama. Lihſte nu ar wiſu ſawu ſpehku un gudribu wehl gribuja raudſiht tafs aifflehgtaſ durwiſ atkal atwehrt. Wina runaja no bekera leela ahtruma, tam warbuht jau eſoht ſchehl un beidſoht wiham preeſchā zehlo, waj tas nebuhtu labi, kad ſchi no-ecetu pee Greetinas un ar to iſrunatoſhs. Bet ta redſeja, ka Juris aiffahrts pee ſawa gohda, tai ar ihſeem wahrdēem teiza, ka ne par ko meiſteram pakal nekkreeſchoht un wehl tai jo bahrgi aiffleedſa us Schulza namu eet jeb ari laut kahdā gitā wihsé ſaderibu mekleht. Lihſte labi ſinaja, ka tahdās leetās wihrs nezeefch pretim runafchanu un wina to miheleja par dauds ſtipri, ka ſawā prahṭā buhtu warejuſi nemt, laut ko dariht aif wina muguras. Ta tad nu durwiſ palika aifflehgtaſ, ari tad, kad pehz kahda laika Lihſte atkal fahza wehl ſtiprak klaudſinah. — Juris gahja zitu darbu mekleht un to ari atrada jo ahtri. Gan nu ta hds darbs tas nebij, kabdu lihds ſchim bij strahdajis un ari petna maſaka. Weetu us zauru gadu ne-iſdewahs atraſt, jo preeſch feewas wihra ta bij gruhta leeta. Tad nu wajadſeja strahdaht par algadſi. Wasaras un rudens laikā gahja it labi, lai gan darbs bij dauds gruhtaks, neka bekera namā.

Attributed

B. — **N.** Weenalga waj Juhfu rakst naab sem Juhfu paſchū jeb fwefchein währdeem, wiſeem manas azis truhbst wiſas uſtizibaſ un mehrtibaſ. Zaur lo to efat ſaudefuſchi, to ſinafeet paſcht.

S. R. — B. Paldeewo! Družin turpmak. Sinaš man arween bube mihkas.

R. — S. Ne kas nekaitehs par garumu, ja tif zitadi man derehs.

Latm. *Uvuliflu angustata*: S. M. Safranowicz.

Superior Features.

Sludinaſchana!

Bohmijumuischas mahjita pagasta waldiba jaur
scho finamu dara, fa galwasnaudas isdalishana vreckfch
Bohmijumuischas pagasta par 18²/75. gadu vilnigi
pabeigta. un usaizina misus fchi vagaita veederigus
lobzelius (galvoenaudas mafkatojis), fawus wezus,
fa ari fchi qada galwasnaudas parabdu, rebkinahts
no fchihs fludinaschanas paraftitas teena, fhetru
nedeku laikā, tas re libds 9. Dezember f. g. fchēpat
vee vagaita waldibas ristigi nomafkait. Iaunda tiko
fanemta 18. un 28. November, un 2. un 9. Dezem-
ber f. g. Schēlaht teel wiſi abrus vagaita dſbwo-
damee, fchi veederigus vibreeschi fa ari feeweschi at-
gabdinati, diwju nedeku laikā fawus familjas lobze-
lus, kuri no X. rewiſijas nomiſtufchi jeb pedſimufchi.
fchē usdohit. 1

Böhmjumuschaß pag. wald., 8. November. 1874.
(Nr. 61.) Pag. wez.: Greier.
(S. B.) Pag. fröhweris: Friedr. Waldowsh.

Leischhos,

20 werstes no Bauksas, teek no Jurgeem 1875. g.
mahjas ar 200 vuhrwoetabim wilobalabs jenes us 6
waj 12 gad. var mehrenu genu us arenti isdohias.
Arendaterim ja-cemalpa us vreelfschu 3000 rubt. f.
Klahakas sinas Bauflä. Rehtel lunga bohdé. 1

Krohna Birschumuischä vagasta teefä. Jaunjelgawas avriakl, dara zaur scho wifem finamu, fa Birschumuischä Svalru faiimneeks Mabritiafah Pebrnou un wixa manta debt parahdeem un fiskas wirtschaftes sem kuratereem likti, un fa wissas darifschanas, latahm wahds buhlu labbdö buhdams, kuras minetais Pebrnauß bes kurateru finas un atwebleßchanas padarib, nekabdu spehlu naturedamas tå tiks usflatinas it lå wixas nemas nebuhtu notifluschas, un tamdebiff usfelingas.

Birchumuischus vag. teeså. 8. November 1874.
(Nr. 657.) Teef. vredsfchsebd.; Z. Kahlwischti
Teef. frishw.; A. Strauß.

No Erzogomuischä vagasta teefas teek zur färb flubinajumu scheit nomirufsch, vee Audsumuischä vagasta veederiga, Jana Steinberga mantineeki, fä at parabdu nebmeli un deweji usalzinati, 18. Dezember 1874, g, kusch ir tas weenigais un beißamais flesbgschanas terminisch schini leet, vee aufgħiha minnas pagasta teefas ar hawem u swerwem perekħiġi maledtees, ar ta' perekħinasbanu, fä vebz fäti noteżi jisħcha laisa scheitan neveteelk u bajeem mantineem libbs ar parahdu dwejejem tils muhixxha klu fu-zeċċħan u sikkha un parabdu fleyżei aktar vebz il-lummeen strabbedi.

(Nr. 176.) Peeschd.: J. Weifs. 2
 (S. B.) Leef. skr.: W. Seraphim.

Kreewu ſkaidrus ohgu-wihnuſ

peedahwa

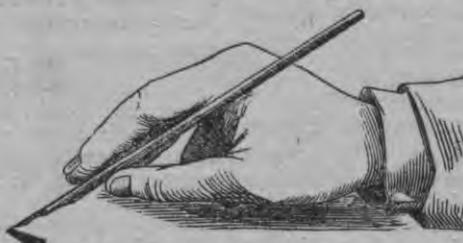
C. W. Schweinfurths.

Nihqâ, pretim birschum

Krohdsfinekeem, gastuschneekem un bohschu-ihpachneekem preeleku scheit par sinu, la preekch Kreewu wihnu vahrdohschanas ta patente par gadu mafsa preekch pil-seheteem 15 rubl. un preekch laukeem 8 rubl. fudr. Kas tahdu patenti isahmis, tam ir brihw tohs wihnuus vahrdohht tilpat **is nama preekch prohjam neschanas**, sari eekch **nama preekch turpat dserfchanas** un **bruskefchanas**.

Manā un wifās zitās grahmatu bohdēs ir dabunams:

„Tautas skohlnieefs“

zaur kuru war ihſā laikā un uſ weeglu wihiſ eemahzitees rakſtiht un laſhiht; ſarakſtiht ſkohlahm un mahjahm par labu no **Fr. Dohne**, ſkohlotaja pee Martas meitu ſkohlaſ Nibaa.

Grahmatina ir ar dauds jaukahm bildehm puszhkota un mafka 35 kap. Sudr. Mahzitajs Bielenstein kungs, Latweeschu draugu beedribas presidente un Latweeschu walodas un literatures sinatais. spreesch par „Tautas ffokhneeku“ tā:

"Rahdhas it deriga grahmatina, pehz prahtigas fahrtibas, zaur fo mahziba valleek jo weegla; pehz lajischang un rakstu mahzibas fawceenofshan; pehz lajamu qabalu iaukuma un laba kohdola; pehz derigem peelitumeeun iaukahm bilditehm."

Wilhelm Bets

Nihgå, jaunajā eelā, Nr. 14 blakam Dohmes gāgim

Jelgawa.

Georga mantineeku damſa destilatūres andelesweeta dara zaur ſcho zeen, publikai ſinamu, lai waretu apspeeft taħs neeku malodas, kas laudis iſgħajusħas un fħai andelesweetai fħadigas, „ka ta andelesweeta tāpat pastaww kā preċċxgħadōs un ir-tas darbs tāpat teek taħlaq wexts kā ziturei, un ka wiċċi tee fmalkee fħnayi, likeert, limenu-ella un t. j. pt., turpat paċċu fabrik teek taifiti, un nau wiś teesa, kā iſ-daudfinahs, ka zitur teek uスピkti un tad, kā paċċu taifitee, pahroħti.“ 2

Lohfes

us 37. Pehterburgas loteriju, ar 750. winnesteem par 40.000 rubl. f., us Pehterburgas Oldenburghas loteriju, ar 500 winnest. par 25.000 rubl. f., un us 29. Maskawas loteriju, ar 800 winnesteem par 40.000 rubl. f., ir wehl par 1 rubl. 20 kaf. fudr. gab. dabunamas. Abju Pehterburgas loteriju islohseschana ir ihsa laikä, tadeht luhdsu apstellechanas ar pasti driksumä isdaricht. Peer pastes apstellechanahm no 1 lihds 10 lohsebm 30 kaf. f. pastnaudas ir japeelek. 10 un wairak lohseb peesuhtu ar fawu pastha pastnaudu.

Th. Walter, Jelgava, pastes eelâ Nr. 20.

Winnesti, kas us no manim pahrohtahm lohsehm leitihs, tiks sahins awises iss luidinati.

Rakis no 25. us 26. November ir issagi Battaises-muischä Bebyju faimneekam no staffa fehee siat:

1) tumfchi brubna kebwe, 9 gadus wega, ar mošu blefti veere un rehti us labo zifru; 2) tumfchi brubna kebwe, 6 gadus wega, or mošu baltumunu veer; 3) brubns schlimes, or baltu veeri un purnu, laba aufs stupu un wifas kabja libbi webschleem baltas.
Za las minefan fainneekam waretu peerahdiht, fur

50 rubl. fudr.

Kursemes sawstarpigas krusas-
apdrohschinaschanas beedribas direk-
zija vñluhdj zaur jcho wiñus sawus
beedribas lohzeklus ns likumos isteikto
generalsapulzi, kas 10. Dezember s. g.,
pulksten 5. pehz pusdeenas, Jelgawa,
fredribeedribas nama sahle, tiks no-
tureta. Direkzija. 1

Nahmes-peemina.

Pebz ihsas, bet gruhtas slimibas nomira scho-deen muhsu jaunakais dehls

Georg Ernst Peter Physik.

Radeem un pafihameem scho finu futia
Grentschö, 26. November 1874.

noskumuschee wezaki.

No Annaismuischä pagasta waldschanas, Tukuma aprinkl, teek wifem pee schi pagasta veedertigem, abrus pagasta lobzelkeem zaur scho us-dohs, fawas kroba un vogasta nodobschanas, iai paschä leelumä, kā pehrn, ihfakā laikā scheit eemaksaft. Katri festdein libds 1. Janvar 1875. g. tiks galvad-nouda un bebrschana prett nemita. Kas libd tam laikam ne-eemakabs, tiks ar 50 kap. f. par mehnest strahveits. Wifas muischä, pilfeli un vogastu polizees teek lapnigt lubglas, wifem fawös aprinkl's uitredameem, schi pagasta lobzelkeem to finamu dorbit un pee ispidischanas peeturebit.

Annaismuischä, 23. November 1874.

(Nr. 189.) Pagasta wezakus: J. Krieger.
(S. B.) Pagasta frihweris: G. Schwan-

No kroba Behrsmuischä pagasta teefas teek zaur scho wifsi usalziniati, tam pee nomiruschä, libdenschin-ga Dohbeles aprin ka-teefas veesbedetaja, Behrsmuischä Angu mahju fainneka, Kahita Welsa, mantibas kahdas taifnas parahdu präfchanaas bubtu, jeb kas tam nomiruscham kō parahdu valizis, 23. Janvar 1875. g., kas par to weenigo veemeldechanaas terminau noliks, schi pecteileks, jo pebz tam pirmajem muh-schiga kluju-geefchana tiks uslikta un ar beidamajem pebz likumeem darbits.

Behrsmuischä teefas namä, 14. November 1874.
(S. B.) Preleefschfehdetajs: J. Müller.
Sk.: G. Reichmann.

Jelgawas Latv. kurlmehmo skohlas direkzija

dara zaur scho finamu, kā skohlasvebrus atlaidbs viemdeen, 23. Dezember f. g. Skohla attkal ja-fahnahl triju-lungu deenä, 6. Janvar 1875. g. Stun-das fahlfies 7 Janvar.

Jelgawa, 16. November 1874.

Kursemes bishu-kohpschanas beedriba noturehs sawu generalshapulzi dehl rehkenumu noslehgshanas 18. Dezember f. g., pulksten 12. pusdeena, Jelgawa, Zehra k. sahle; ee-eeshana no skrihwer-eelas. Beedribas lohzelki, kas sawu gadamaksu par 1874. gadu wehl nebuhtu aismakshajuschi, teek mihti luhtti, ja tai deenä paichi sa-pulzē ne-atnahktu, to atsuhiht. Jauni bishu strohpi un daschas zitas leetas buhs islikas preleefsch apslatischanahs.

Preleefschstahwe.

Kursemes bishu beedriba dara zaur scho finamu, kā Jaunahs Testamente ar Dah-wida dseesmu grahmatu sau eesetas un par 25 kap. gab. dabunamas Jelgawa, Katrihnes eelä Nr. 13, pee wahzu kestera Engelmana. Schihs Jaunahs Testamente ir no jauna vahrmekletas un vahrtuk-kotas un tik leelas, kā tāhs apseltitahs.

Pehtermuischä Bluku krohgus vee Olaines tiks no Jurgeem 1875. gadā us renti isdohs. Kas scho rentesweetu grībetu peenem, lai tamdebt pecteizabs vee Pehtermuischä muhschwaldi-shanas.

Mundales Māfs-Verstelē no Jurgeem 1875. g. us renti dabujomas 60 lānu-mās gohwis.

Stalgenē ir vreelsh nohama gada

peena-nohma

isdohdama.

Labs neprezejees dahrneeks un neprezejees wagare

war ar labahm leezibassihmehm meldetees Alsdiree pee Sandawas.

Labs degis

teek metlebis ur war iuhlit weetä eestadt Wez-Saulē pee Baustas. Turpat ari teek alusbruhjs isnoh-mohs.

Wagare

ar labahm leezibassihmehm war meldetees Jaun-Platonē, 18 werstes no Jelgawas.

Uhtrupe

tiks notureta Blankseis Wehju krohgū f. g. Tur tiks wairkoholitajeem vahrdobias daschadas wirtschafts-leetas, kā: arklī, ezeschās un rāgas; tāpat ari daschadas mehebes, kā: skapji, krehfli, ari kastes un tā jo pr.

Jaun-Auzes muischä, netahlu no Jelgawas-Leepajās dselsjeka, teek

veena mohderechana no Jurgeem 1875. gada us renti isdohs. Klaftakas finas par scho leetu war dabuht pee Jaun-Auzes muischäwaldschanas.

Santē
pee meschlunga Willumsohna

teek vahndohta:
1 usdzirsta preedes malka, 6 veudu ajs — 2 rubl. fudr.
" egles malka, 6 " — 1 rub. 50 fp.
weza egles malka, 6 " — 1 rub. 20 fp.

Nakti no 22. us 23. November f. g. ir Stalgenē Ibbeneku fainnekaam no stalla issaga bruhua fehwe; fehwei abjsos fahns no dzienaugstebm nos-deldebts, 7 gadus weza, wehrita 60 rubl. fudr. Kas par scho fabdibu kladru finu dohd minetam fain-neekam jeb Jelgawa pee polizejas, dabuhn 5 rubl. fudr. pateizivas malkas.

Kas drohschu peerahdischau par Grendschu Krauz-man fainneekam, Oto Krauseman, tāni nakti no 1. us 2. November f. g.

nosagteem diiveem melleem firgeem un wairak zitahu leetahm pee Grendschu pagasta waldschanas veenejs, dabuhn 25 rubl. fudr. pateizivas malkas.

Grendschu ieefasnamä, 11. November 1874.

Schenki,

ar argahdateem papiyrem, isdohd no 1. Janvar 1875. g. us iheri

Friedr. Weidemanis,
Jelgawa, pee Dohbeles wahrteem.

Weseliga emma

war libds 1. Dezember f. g. meldetees Braha-Wirzawā jeb pee daftoro Jensen f. Skursteins-muischä.

Wifas fortas Mihgas planku, dehlu, laktu un fausu egli baktu preleehwa par wi-sehakajeem Jurgeem

G. J. Jakobsohns,
Jelgawa, latoku eelä, salajā bohdē Nr. 16, jeb drifses malā, ajs Hermutha brubscha, fawā paschā salajā namä Nr. 4.

Pensioneri, kas Jelgawas skohlas apmelle, war uj jaunu pusegadu labu weetu dabuht, woj us ru jeb us manu maissi. Jelgawa, Katrihnes eelä Nr. 11, baron Wolffa namä, ehrbegi, vee R. Waldmann, 2

Pahri meitenes,

kas scheijenes skohlas apmekle, teek kohtili un kōte nemtas vee Jelgawas Annas bašnīcas skolotaja H. D. Bahra, frihwer eelä Nr. 35.

Preleefsch wehwereem!

Nupat dabuju if Babzemes, eeksh turenas fabrikem wehrytas

willana eeksh-auschamahs džijas

un tabs preleehwa, libds ar bohmwillas, tāni un pakulu sklebrinu, par lehakajeem tirgeom.

C. Hepkeris,
Jelgawa, bialam Zehra gaistum.

1873. un 1874. gada baireefchu Spalter lehger-alus

apinus,

lä ari
bruhweru piki

no pirmahs fortas, preleehwa

C. Hepkeris.

F. B. Beckera kantoris, Rihgā, masajā lehniu- un leeloja firgu-elu iubri, Nr. 14, weenu trepi us augščiun, vahrdohd var lehako zenu wifas fortas

schaujama pulwera, lä ari
besgeeschu wahgu smehri.

Manā jaun-atwehrtā grahmatu vahrdohtau skahdas grahmatas vahrdohschana atrohnabs:

Dseesminas no Jura Allunana pima data . . . . . malka 20 fp. oħra data . . . . . malka 30 fp.

Kreewu malodas ahbeze . . . . . malka 10 fp. Izigs Moses, jobku luga ar kulejahn un nob-hem no Adolfa Allunana . . . . . malka 25 fp.

Bagata bruhete, jobku luga ar kulejahn un nob-hem no Adolfa Allunana . . . . . malka 20 fp.

Skohla un teateris, stahs no Lapas Mahrtina malka 20 fp.

Valta rohse, stahs no Lapas Mahrtina malka 10 fp.

Blehdiba greesch few ajsas riħstes, stabit no Lapas Mahrtina . . . . . malka 25 fp.

Bes tam webl manā grahmatu vahrdohtau ir dabunamas daschadas lehtas bilsu grahmatas preleefsch behrueem, lä ari preleefsch skohlas naijabhabm Adlera un Henja heftes ar preleefschafsteem, lä ar dasgħad wihsse lihneeret as heftes.

H. Allunans, Jelgawa, latolu eelā, Salzmaa namä Nr. 8.

B. Niemana grahmatu un almindratav, Go-pajā, nupat tila qatava:

Seewas mihlestiba. Jauneem un wezejem dabuhtas no J. Schwanberga. Malka 25 fp. fudr. Turpat ari dabunamas Neypajas latv. kalederes preleefsch 1875. gada. Malka 10 fp. fudr.

Drakhtis vee J. W. Steffenhagen un dehla.